

Úttörő ajánlólevél a KISZ-be

A paitások és a középiskolások, valamint a szakmunkástanuló KISZ-szervezetek időszerű kérdéseiről, 1966–1967-es programjáról tájékoztatták szombaton a KISZ Központi Bizottságánál az újságírókat. Szabó Ferenc, az Úttörőszövetség elnökségének titkára elmondta, hogy az ország 4419 úttörőcsapata jelenleg az általános iskolások 85 százalékát töltöriti: 1965-ben még csak 83,7 százalékos volt ez az arány. Kévs híján 1 millió 200 000 kisdíák csatlakozott a kék és vörös nvakkerdők táborához. Csaknem 126 000 végzős általános iskolást találtak méltónak arra, hogy ezekben a hetekben ajánlólevélükkel jelentkezzenek a Kommunista Ifjúsági Szövetség soraiába.

A tájékoztató második részében Nádor György, a KISZ Központi Bizottsága középiskolai és szakmunkástanuló osztályának vezetője elmondta, hogy az ifjúsági szövetség tagjainak jelenleg körülbelül a fele 14–18 éves. A gimnáziumok és technikumok növendékei közül 24 ezren töltötték két-két hetet a nvári építőtáborokban — több mint 106 százalékra teljesítették előirányzatukat — ötezen pedig az idén első ízben megnyitott őszi építőtáborokat népesítik be és a szüreti munkákban kamatoztatják segítő-készségüket.

Baleset és kártérítés a ISZ-ekben

A Legfelsőbb Bíróság állásfoglalása

A Legfelsőbb Bíróság polgári kollégiuma állást foglalt a termelőszövetkezeti tagok üzemi balesetből eredő kártérítési igényeknek kérdésében, mert jelenleg nincsen olyan kifejezett jogszabályi rendelkezés, amely ezt a kérdést szabályozná.

A Legfelsőbb Bíróság állásfoglalása leszögezi: a termelőszövetkezeti tagokra és a közös munkában résztvevő családtagjakra a Munka Törvénykönyvének a dolgozók egészsége, és testi épsége védelméről szóló rendelkezéseivel egyező baleset-elhárítási szabályok irányadók. A mezőgazdasági termelőszövetkezet tagja és ennek a közös munkában résztvevő családtagja az üzemi baleset (foglalkozási betegség) folytán bekövetkezett kárának a megtérítését olyan feltételek mellett követelheti a termelőszövetkeztől, amelyen feltételek mellett a munkaviszonyban álló dolgozó támaszthat hasonló igényt munkáltatójával szemben. Ebből következően az említett személyek az üzemi baleset (foglalkozási betegség) folytán elszenvedett káruk megtérítését a joghasonsróluk alapján a munkavállalókra vonatkozó — a Munka Törvénykönyv 123/a paragrafusában foglalt — rendelkezések szerint követelhetik a

mezőgazdasági termelőszövetkeztől.

Az állásfoglalás a továbbiakban kimondja, hogy a termelőszövetkezetnek ez a felelőssége csak a közös termelő munka végzése közben, vagy azzal összefüggésben, illetve a közös munkával előállított termények és termékek feldolgozásával, szállításával és értékesítésével járó tevékenység során elszenvedett üzemi balesetből (foglalkozási betegségből) eredő károsodásra vonatkozik, s ezek közül is csupán azokra, amelyek a termelőszövetkezet közvetlen irányítása és ellenőrzése mellett végzett munka közben keletkeztek.

Mint a Földművelésügyi Minisztérium munkaügyi osztályán az MTI munkatársának elmondották: a Legfelsőbb Bíróság elvi állásfoglalása most egyértelműen tisztázott egy olyan kérdést, amely eddig igen sok vitát és peres ügyet okozott. Az állásfoglalás szerint ugyanis az említett feltételek mellett a termelőszövetkezet köteles kifizetni a tsz-tag kárának a társadalombiztosítás által meg nem térített részét. Ezt általában a baleseti járadék, vagy rokkantsági nyugdíj összege és a tsz-tag korábbi átlagjövedelme közötti különbség képviseli.

Friss lendülettel

„Alig ismerek magunkra” — mondotta valaki a Szegedi Konzervgyár vezetőségválasztó párttaggyűlésének szünetében. Ez a megjegyzés arra vonatkozott, hogy a korábbi taggyűléseken a tagságnak csak alig több mint fele jelent meg és egy-két hozzászólással elintézték mindent, most pedig hetvennyolcból hetvenkét kommunista ülte körül az asztalokat, a beszámolót követő vitában pedig tizenötön szólahtak fel. A konzervgyári elvtársak tehát felülmúlták önmagukat. Mintha egyszerre valamennyi mulasztásukat helyre akarták volna hozni. Nem beszélt csak úgy a levegőbe senki, hanem életrevaló javaslatokkal álltak elő, vagy fogyatékoságokat bíráltak annak érdekében, hogy az üzem kellektívájának célját elérhessék.

November: kongresszusi hónap

Mi ez a cél? Mivel tavaly 71 millió forinttal magasabb termelési eredményt mutattak fel, mint 1964-ben, s az idei tervet is szeptember 2-re sikerült teljesíteniök. Éves közben jön meg az étvágy — a konzervgyár dolgozói elhatározták: versenyt indítanak a kongresszusi zászló elnyeréséért. Pócz Nagy Jánosné szb-titkár indítványozta a taggyűlésnek, hogy november nyilvánítsák kongresszusi hónapá.

Már a beszámolóból kitélt, hogy az egész taggyűlést felvillanyozó javaslat nem öletszerűen hangzott el. Bódis József párttitkár a többi között azt mondotta: „Rátértünk a jó gazdálkodás útjára, amit azt is mutat, hogy a vezetőség minden intézkedését alapos megfontolás előzi meg... A kongresszusi verseny friss lendületet, nagyobb erőt adott dolgozóinknak és ma már meggyőződésünk, hogy minden akadályt képesek vagyunk leküzdeni”. A „vagyunk” természetesen nemcsak a kommunistákra vonatkozik. Jelenleg a konzervgyárban negyvenhárom brigád akar szocialista címet kiérdemelni, tizenöt pedig már viseli is. Három üzemrész ugyanerre törekszik. A munkások látják, hogy a fegyelem, az anyagtakarékosság, a költségek lecsökkentése nekik személy szerint is kifizetődik: az idei első felévben 6,5 százalékkal növekedett a keresetük.

Rövidített esztendő

A kommunisták olykor szinte erejükön felül dolgoztak. Amikor nehéz helyzetben volt az üzem, nem ismertek fáradtságot, s szinte éjjel nappal törték magukat, hogy a beérkezett zöldség- és gyümölcsötmegeket naprakészen feldolgozzák. Ezt nemcsak az igazgatóság állapította meg, hanem a felszólalók zöme is. Péntes József például azért bírálta a pártvezetőséget, mert a beszámolóban igen szűkös elismerést kapott a kommunisták áldozatkészsége. Pedig a párttagok számtalan nehézséget gyűrték le, sok-sok párttagon kívüli dolgozóval beszélgettek az elengedhetetlen vasárnapi műszakok érdekében. Nem került vol-

na semmibe azt is megemlíteni, hogy többen önzetlennül toborozták kint a falvakban az időnyomunkásokat, vagy ügyeltek a késztermékek kifogástalan minőségére, továbbá a gazdasági vezetők utasításait is segítettek minél tökéletesebben végrehajtani. A kommunisták tettekkészsége és több hasznos kezdeményezése is jelentősen hozzájárult ahhoz, amit Czukor Bálint termelési osztályvezető bejelentett: a gyár szeptember 9-ig egész évi tervét már 80 százalékra teljesítette. Ábrahám Antal igazgató szerint minden remény megvan arra, hogy a pártkongresszus megnyitásának napjáig egész esztendői feladataikkal rendben legyenek.

A kongresszusi zászló megszerzésének jelszavát felkapták a taggyűlés résztvevői. Náci János úgy látja: elsősorban a párt helyes politikai irányvonalának köszönhető, hogy a kollektíva ilyen merész feladatra mer vállalkozni. Többen megálapították azonban, az eddiginél is nagyobb felelősségre és szervezetségre van szükség ahhoz, hogy szavukat állni tudják. A kongresszusi zászló nagyon nagy erkölcsi győzelmet hozhat a Szegedi Konzervgyárnak, de az odáig vezető út még ittott elég rögös. Erről beszélt Szántó József, amikor megemlítette, hogy a hanyag munkások némelyike még úgy reagál a jóindulati figyelemre: „Semmi köze hozzá”. Márton János arra figyelmeztetett, hogy az

A KONZERVGYÁR KOMMUNISTÁI KÖZÜTT

új pártvezetőségnek még többet és rendszeresebben kell foglalkoznia a dolgozók egyéni problémáival. Gaál Sándor fokozottabb támogatást kért a gyártó üzemrészekben, mert ott igen kevés kommunista dolgozik, akik példaadással, buzdító szóval magukkal ragadnák az egész gárdát. Héja Sándorné, dícsérte a gyárnak ezekben a napokban segítkező diákok szorgalmát, még többre haladnának azonban, ha valaki megmutogatná nekik a legjobb munkafogásokat.

Igényesebb munka

Nem tudni, vajon a sok közül melyikhez fog hozzá először az új pártvezetőség, mindenesetre — a taggyűlés hangulatából ítélve — úgy látszik könnyebben boldogul majd, mint eddig. A kommunisták igényesebbek lettek önmaguk iránt, s megértették: ma is szükség van a lelkesedésre, mások buzdítására, akárcsak a felszabadulás utáni időkben. A kongresszusi munkavállalások teljesítése jelenleg nem kisebb politikai tett, mint annak idején a munkáshatalom megvédéséért kivonulni az utcára. A konzervgyár párt-szervezete tehát — ha nem hagyja elszunnyadni a szeptemberi taggyűlés tüzeit — képes lesz megvalósítani tiszteletreméltó elhatározását és egyúttal tovább növelni a kommunisták becsületét.

F. N. I.

„Tejjel oltsd az égő venyigét!...”

Hiszékenyek búcsújárása egy kuruzslónál

— Mondja, Pista bácsi, de őszintén: hisz maga a saját gyógyító tudományában? — kérdezte a nvomzótiszt a heven-egynéhány esztendő. Mindkét szemére vak Dóczy Istvántól, akit kuruzslóként ismernek Szatymazon a IV. kerület 232. szám alatt.

— Hát, tudja, jönnek hozzám az emberek, megállnak itt autóval is. Kérdeznék, én meg válaszolok nekik.

— Persze nem minden elenszolgáltatás nélkül nyilatkozik nekik, ugye. Pista bácsi?

— Hát, amit adnak, elfogadom.

— A fenéket, maga szabja meg nekik a vizit díját. Nem is kevés ez. Esetenként 40—50 forint, 70, aszerint, hogy kiben mennyi a „tehetség”. Talán még a szerelemhagyott asszonynak is tud tanácsot adni abban, hogy miképpen kösse magához az emberét?

Pásztortudománnyal

Vak szemét az öreg a kérdészre emelte, s csak úgy magában elmosolyodott. Talán a legénykora jutott eszébe, amikor mint pásztorember is, jól tudott az asszonyok nyelvéen beszélni. Uradalmi cseléd volt az öreg, s hosszú időn át pásztor. Úgy hírlék, kijártak hozzá subájában melegedni a szépaszonyok. Magánvos életében ráért megfigyelni a természet fordulását, azt, hogy mikor mi kedvezett a gondjaira bízott állatoknak, mikor milyen gyógyfűtől, virágtól gyógyult meg a beteg állat. Így figyelte meg a villámjárta helyeket is. Értett a fűvek, a fák nyelvéen és megfigyeléseit szépen el tudta mesélni. Első tanácsadásáról aztán beszéltek az ismerősei, később pedig már hozzá fordultak, hogy tudna-e gyógyírt ajánlani sebre, betegségre, lelki fájdalomra. Tudott, miért ne tudott volna. hiszen minden szavát megfizették a hiszékenyek.

A tudat fejlődésének ütemét sajnos nem lehet megtervezni. Egyik ember hamarabb, a másik később szabadul meg a hiedelmektől, babonáktól. Megezik, hogy tanult emberek végső elkeseredésükben a kuruzslóhoz

fordulnak, mert testi hibáikat, szervi megbetegedéseiket, különös betegségeiket ma még nem tudja meggyógyítani az orvostudomány. Ilyen eset miatt állt meg egy alkalommal a kuruzsló Dóczy István rogygatt háza előtt a CL 03—28-as rendszámú személygépkocsi, amely Csongrádon szerepelt a nyilvántartásban. Messzi vidékről jöttek ide motorke-rekparon, vonattal, autóbusszal és keresték az öregget, akinek híre járt, pedig sem magát, sem a feleségét nem tudta eddig meggyógyítani.

Diagnózis — zsebkendőből

Keresményéből eltartja az egész családját, munkabírófiát, menyét, feleségét. Kopasz Pál italboltvezető viszont elmondta, hogy egy nagy csatosüveggel naponta többször is megfordulnak Dóczy István házából, viszik az öregnek a jó szatymazi fehérbort, hogy jobbadán oldódjon a nyelve a kuruzsláshoz. A ház egész környezetébe csupa szutyok. Giz-gaz nőtte be az udvart. A szellőzetlen lakás piszkos, vastag felhőben befészkeltek magukat a legyek. Az emberi tudatlanság idehajtja azokat a szerencsétleneket, akik minden pénzt megadnának, hogy szabaduljanak bajuktól. Az öreg elkéri tőlük a zsebkendőjüket, maga elé teríti az asztalra, aztán ráköpögtel mind a tíz ujjával. Ez a betegség szellemének mesidézése, majd következik a gyógy mód felsorolása és az, hogy milyen fűveket, virágmagot és teát melyik szaküzletben, vagy patikában lehet beszerezni Szegeden.

Két betegség — dupla honorárium

Ha valakinek kétféle betegsége van, kétszeres díjat fizet, mert egyszerűen az öreg számítása, hiszen jól kikalkulálta magában, hogy mire képes a bajbajutott ember. Mindegy neki, hogy emberre, vagy állatra mondja-e hókusz-pókuszait, fontos a pénz. Nem gyógyult meg tanácsaitól a Rózsikéről hozzá járó fiatalember, sem egy kisteleki menyecske, sem K. M.-né és L. L. felgyői lakos. Csak a pénzüket hagyták ott. Kistelekre te-

héngyógyításhoz hívták az öreget. Dóczy kivezette az istállóból a tehenet, az udvaron ásatott egy gödröt, abba meggyújtott szőlővenyigét, majd a parázsra tejet öntetett. A betemetett gödörre aztán ráállította a Sári tehenet, majd így szólt a ház népének:

— Most már fejhetik kendtek.

A Sári azonban sem akkor, sem azután nem adott tejet mindaddig, amíg a kisteleki állatorvos meg nem gyógyította.

A család pénzeszsákja

A Szeged városi és járási rendőrkapitányság újabban öt kuruzslást bizonyított az öregre. Ilyenekért korábban is többször állt már bíróság előtt, de utána mindannyiszor visszatért a könyvnyű keresetbe. S ezt jó szemmel nézte a családja is. Miért ne, ennél könnyebb megélhetést miben és hol találnának? Ügvért most úgy is fejezte be a Szeged városi és járási rendőrkapitányság, hogy javasolta: vették az öreg Dóczy Istvánt soron kívül állami gondozásba, hogy a szociális otthon nyúlton neki fedelet, adjon neki lenveret, gondoskodjon ruházatáról, mert bizony mindez ráfér az öregre. Hiába számolták elő a sok pénzt, a környezetében az elfolyt. Vénységére nem maradt neki semmi öröme, csak amikor a csatosüvegben a bort elébe rakták.

L. F.

Száztizenegy magyar aranyérem

A hétfőn megnyílt nemzetközi borversenyen a hét végéig 922 bort bíráltak és rangsoroltak. A nemzetközi rangot jelentő kitűnő osztályzatot az eddig szerepelt 236 magyar borból 111 nyerte el, ami igen jó aránynak számít. Ezenkívül 109 ezüst- és 9 bronzérmet kaptak a hazai nedük, valamint 4 oklevelet.

A szombati versenynapon csupán száz bor került a bíráló bizottság asztalára: 70 külföldi és 30 magyar. Az aranyérmes kategóriában Magyarország 16, Ausztria,

Franciaország, a Német Szövetségi Köztársaság, Portugália, Románia és Uruguay egy-egy borral szerepelt.

A hazai borok közül legutóbb a Magyar Állami Pincéazdaság hét tokaii aszúját aratott általános elismerést.

A három nemzetközi bíráló bizottság magyar és külföldi tagjainak vasárnap bemutatták a tokaihegyvidéki borvidéket, továbbá a méltán világhíres aszúréleki sziklapincéket. Hétfőn, kedden és szerdán tovább folytatják a bírálatokat. (MTI)

Nehéz a gyerekszájnak főzni

Pillanatképek egy napközis konyháról

Mi kell a főzéshez? Szív és nyersanyag. Ezt Benda Antalné árulta el, a gedői napközis konyha gazdasági vezetője. Mert hiába van meg a só, a cukor, a karalábé, ha a szakácsnő, aki foglalkozik vele, nem adja meg a „módját”.

Mint otthon

Itt 1700 ember levesébe kézzel gyúrák a tésztát, pátyolgatják, rakosgatják az ételt. Négy fázékban főzik például a húsleveshez valót is, mindenre vigyáznak, hogy úgy legyen, mint otthon.

És az ellátás?

— Eddig türhető, csak félünk, hogy úgy ne járjunk, mint tavaly. Nemigen volt rizs, bab, mák, dió. Kapunk például 80 kiló mákot egy évre. Három mákostészta futotta, szűken. Negyven kilónyi pótkeret sem vitte fel nagyon. És mi az egy évben? Hiszen a gyerekek nagyon szeretik a mákostésztát.

— Most egyébként csak a tejtermék borítja fel néha a terveket. Vásárhelyről szállítják a tejüzembe, hozzánk útközben pakolnak. S amikor késett a túró, a tejfel, nem tudtunk a palacsintára, tésztaóra mit tenni. Zöldségfélék a mihiálvteleki Új Élet Tsz-től szállítunk és kapunk is megmégközelítő pontossággal — mondja a gazdasági vezető.

Reggel háromtól

Fél hatkor kezdődik a műszak, de Márki Gyuláné szakácsnő a „munkásabb” ételekhez 3 órakor is bejön. Az ebédnek 10 órára kész kell lenni, hiszen három gépkocsival, 37 helyre szállítják a tizórait, az ebédet az összes óvodába. Három iskola tartozik hozzájuk, a gedői, a ságvári telepi és a mihiálvteleki, mert óvoda is van és együtt megy a szállítás. Tizenötödiktől pedig üzemel a ságvári telepi 200 személyes konyha, ami átveszi ezeknek az ellátását. De az anyagok beszerzése és a személyzet ellátása a gedői konyha gondja marad.

— A baj csak az — mondja még Bendáné, hogy a létszámmal az idén még többre számítnak. A személyzet emelésére azonban nem adtak keretet. Most 27 fő a konyha személyzete.

Húiság? Szakmai büszkeség? Vetélkedés? Ilyesmi van a gedői és a Juhász Gyula utcai konyha között, mely a város összes iskoláinak ellátója.

— Könnyű nekik, ők óvodásoknak főznek! Kiseb adag kell, jobban lehet változtatni minőségre törekedni. Tizennégy éves kamaszoknak nem adhatunk tejbeapít — jegyzi meg tréfásan Somogyi Károlyné, az iskolai napközis konyha gazdasági vezetője. — Nekünk gyümölcsre ritkábban telik, inkább kiadósabb főtt ételt kell a gyerekeknek adni.

Nézzük csak a mai menüt! Tízórai: kakaó, dzsem. Ebéd: rizsleves, zöldbabfőzelék vagdalthússal. Uzsonna: nagykifli.

Igyekszünk megtalálni, hogy mit szeretnek a gyerekek. Azt szeretik és eszik meg, amit otthon is főznek. Próbáljuk a gyümölcsleveket megkedveltetni a gyerekekkel. Ez tápláló és könnyű a zsírosabb ételekhez.

Bevásárlás: tizennyolcezerért

A konyha nemrég kapott hűtőkamrát. Így a tárolás, az előkészítés könnyen megoldható. Ilyen napi adagok szerepelnek például a „repertoáron”: 150 liter tej, 2250 óriás kifli, 150 kiló kálács, több mázsa tök. És naponta majdnem 18 ezer forint értékű főznek meg.

Nincs hiány az ellátásban?

— Semmi. Minden friss, bőven el vagyunk látva. A FÜSZÉRT, a húsrú mindig pontos, tejterméket a tejüzemről kapjuk, a zöldségfélék a MÉK-től szerezzük be, bő választékkal.

Megkérdeztem egy napközis gyereket.

— Hogy ízezt az ebéd? A feje eltűnt a vállak között. — Hát...

Jakab Ágnes